

артиљерије била је хотимично управљена на главне зграде у вароши. Било је и више људских жртава. Влада Републике сматра за дужност, да изложи општем гнушању овај акт одвратног вандалазма, који предајући пламену једно светилиште из наше историје, у исто време лашава човечанство једног дела његових уметничких тековина.

Из Бугарске

Манифест опозиције

Софија, 8. септембра. — Парламентарна опозиција објавила је манифест, који су потписали сви чланови опозиције, сем доктринарних социјалиста. У њему се истиче потреба одржања неутралности и тражи се, да се образује једна национална влада, у коју би ушли преставници свих партија, пошто би то била практична гаранција за тачну и лојалну неутралност, како би се очувала земља њени досадашњи поседи и осигурао максимум нових тековина, које и досадашња криза треба да донесе Бугарској.

Црна Рука

У аустријском официјерском кору (Наш извештај)

Букурешт, 8. септембра.

(Јон) У Бечу су настали озбијни дани, који јасно говоре, да ће се за неки дан у монархији увести апсолутистички режим. Из кругова веома блиских данашњем аустријском посланику, који се спрема да такође напусти Букурешт, дознао сам да се сукоб између цара и престолонаследника претворио у тако јак конфликт да постоји опасност да ће влада у споразуму са царем извршити државни удар, и да ће престолонаследник, који је ве-

ома помирљив и који је стао на становиште: Мирно решење конфликта, морати да повуче своје право на престо. Уз цара и владу је и официјерски кор. Пре два дана виши официјери, који се налазе у Бечу, а велики је број стигао и из унутрашњости, а неки су дошли чак и са бојног поља, одржали су конференцију у двору. Овој конференцији присуствовао је и цар, као и министри Берхтолд, Штарк, Тиса и Кроатијан. На овој конференцији измењане су мисли о увођењу апсолутизма и оснивању једне официјерске лиге, која би имала да буде упливан фактор у држави.

Тврди се да је духовни отац овога сам цар, који мисли да ће уз помоћ официјерског кора, моћи да очува својој династији престо. Присуством својим на овој конференцији, види се, да влада у Аустро-угарској не само да не помишља, да ово сузбије већ му иде и на руку. По једним гласовима влада је у овом критичном стању по државу из државне касе дала 500.000 круна на агитацију. Оснивањем официјерске лиге и влада се нага, да ће се моћи извући испод народног суда.

Пад Јарослава

После дуге и упорне борбе најзад је пао у руске руке Јарослав, једно од најјачих утврђења у Аустрији.

Наше бојиште

Ситуација је повољна по наше трупе

ВАЉЕВО, 10. септембра

На фронту Зворник — Лозница и Митровица — Шабац водили су се и 9. ов. м. упорни бојеви. Ситуација је повољна по наше трупе.

На фронту према Сави непријатељ је тукао артиљериском и пешадијском ватром Скланску Аду и Забрехје.

Код Београда непријатељ је покушао напад на Малу Аду и на Аду Циганлију, али су ови напади били одбијени.

Ноћу између 8. и 9. септембра, почели су од 7 сати у вече непријатељ је тукао артиљериском ватром Београд, град и савско пристаниште.

На фронту према Дунаву спречени су непријатељски покушаји да пређе код дстрва Старчева близу Београда и Скеле близу Смедерева.

Бомбардовање Которског Залива

ЦЕТИЊЕ, 10. септембра. — Француска ескадра бомбардовала је са успехом обалска утврђења на улазу у Которски Залив. Том приликом запаљено је неколико војних слагалишта и порушени су магацини, Обалске батерије су одговарале, али нису причиниле никакву штету ескадри.

НА МОРУ

Лондон, 10. септембра. — Немачки подводни бродови потопили су 3 старе енглеске крстарице.

Лондон, 10. септембра. — Енглези су до сад ухватили 187 немачких парних бродова, а Немци свега 12 енглеских бродова.

Б. Рашић.

Ратна Песма

Здраво нам будите,
Српске земље миле!...
То вас Србин здрави!...

Мржња Бранковића Вука мичезала
одавно
Нестала је она — што нам оте славу —
Удруженом снагом — борећи се
славно
Одкуписмо својом — својој браћи
главу.

Здраво нам будите,
Српске земље миле!...
То вас Србин здрави!...

Ал душману клетом то не беше мило
Хала, — у свом бесу, — прождро
би нас жељно

Да се наше Српство не развије мирно
Мраћен нас у души, силно, неизмерно.

Здраво нам будите,
Српске земље миле!...
То вас Србин здрави!...

Ал чуј само, шта л' то кроз зуку;
Погмуло пуца — туђи и сева,
То Дрина брза, валовита хучи;
Жесток се бој бије — другог спаса
нема.

Здраво нам будите,
Српске земље миле!...
То вас Србин здрави!...

Спаса ћемо наћи; само напред, ура!...
Нека живи Српство. Смрт душману
клету,
Сажаљења нема! — Онда ће га бити
Кад буде његова саломљена сила.

Здраво нам будите,
Српске земље миле!...
То вас Србин здрави!...

Београд, 1914. год.

ФЕЉТОН

П. К. Гр.

СТАРИ БАКА

Ја једнократно „разумем“ млади потпоручник «боде свога коњица и у бесном каријеру одлете ка штабу. Око његове главе зујали су непријатељски куршуми. Али он није марио за све ово. У његовим очима, у његовој живј. ј. бујној младићској машти опет се појави малопређашња слика и док је коњица габдио лод њиме, млади је официјар ва њему сањао. Са полуватвореним очима он је сањао. Наједном он загрли врат свога коњица, и стаде му милувати свилену гриву.

Његове усне, су страсно шпанутале: Данице, Данице! Сунце живота мога! —

Коњице је граби, млади официјар је сањао а непријатељски метци су зујали око њихових глава.

Са једне узвишице стари пуковник је окружен својим штабом је посматрао младог официјара, који се све више и више

губио.

— Био је необично блед. Ипак био је веома миран. Осетио је да му сан чини свеудушност.

Ако подне? Ах, не, није о томе хтео ни да мисли. Свита око њега сва је дрхтала, и преко њихових лица беше се наукло живкасто блелило. Са укоченим погледом они су гледали у старог баку.

Млади витез јурио је напред. Он је носећи на снажним леђима коњица још увек сањао. Наједном непријатељско јрно зазира и вари се у груди младог официјара.

— Данице! сунце живота мога! —
— — — — — то су биле последње речи његове и обљивен врелом крвљу која му је покуљала из ране он се стропошта доле. Други метак се зару у главу племените животиње и она паде поред мртвог господар.

Пуковник је на догледу још увек пратио младог официјара, на једном из руку му испале доглед и својом потмулом луком трже официјара. И он божаљиво погледа у пуковника. Овај

је страшап. Бледило оловне боје беше му преко лица. Оча беше разрогачене и закрвављене, уста полу отворена. У таквом стању. Али то је било само за тренут. После тога он је опет био стари бака.

Са промуклим гласом он рече капетану — ађутанту — господине капетане одјашите до главног штаба и поднесите извештај! — И нечекајући његово „разумем“ пуковник одјаха ка пуку, који је јако укопан чекао наредбу за даљу борбу.

Уз највећи плусак куршума, који су око њега фијукали пуковник је обихао чету по чету и примао рапорте од командири. И пркосећи непријатељу, који је осуо на њега још жешћу паљбу, он стаде ва чело пука.

— Војници! Краљ тражи од вас највишу жртву. Тражи ваше животе. Одјаште на њега! Положите наше животе за њен спас. Живео краљ!

Из три хиљаде младих грајеклу громогласан узвик: Ура! Ура! Ура! — и као олујом пошени војници са ножем на пуцима псурише за својим пуковником. — — — — —

Отвори се крвава битка. Људи су падали као зрно сноплје под снежним руком вредна носача.

Гологлав, без капе, сав упрскан непријатељском крвљу стари пуковник је јуришао у најгушће непријатељске редове. Његов промукли глас, налик на урљиве рањена лава, надмашао је прасак пушака и звекот оштрих сабаља и вожева: Сине, сине, где си?! Сина ми дајте, сина ми дајте: — грмео је стари пуковник.

Али, звој, сина не беше нигде.

Огорчена се борба водила. Сав разбарушен, закрвављен и упрскан краљу пуковник се још увек застао у најгушће редове непријатељске. Два су моња под њим пала, а трећи је рањен. Он тражи смрт. Али га она неће. Зрно га не бије. Сабаља и нож га не секу. — — — — — После два часа ужасног клања непријатељ је натеран у дивље бегство. — — — — —

— Сине! Добро мој! Сине, чадо мој! Сине, витеже мој! — Јадиковао је пуковник над мртвим телом свога сина! Сине,

погледај ме! Дошао је твој дајко да те обрадује. Сине, душо моја! —

Али овој мртва усна не говори. Млади официјар лежао је укочен. Као да је заспао. На уснама још му се лепршао осмех са којим је погинуо.

Наједном издалека залута један непријатељски метак. Долазио је из далека, али је имао још толико снаге, да угаси живот старог баке. Смртно погођен стари се пуковник испружи поред мртвог сина и још два три самртна крика и он испусти своју витешку душу. После — мало, дојахао је командант армије да му честита победу и да га одликује највишим одликовањем. Нашоа га је мртва где лежи поред сина. Разумео је све и скиде са својих витешких прсију одлике и оба витеза закичили њима. Затим, пошто је одао последњи поздрав витезиња одјаха даље. — — — — —

— — — — — Ветар је почео да дува и причао је равним пољима, брдима и горама, цвећу и потоцима и хладној и крвавој Дрини дивну песму о витешкој погибљи старог баке и сина му потпоручника.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Прилог народних посланика

Председник Народне Скупштине предао је као прилог народних посланика 24.090 динара, и то:

1. Одбору у Нишу за рањенике у Нишу 4890 динара.
2. Санитетском одељењу Војног Министарства за рањенике по болницама у земљи 15.000 динара.

Наша пошта

Паланка, Лазаревац, Зајечар, Ужице, Смедерево, Тетово, Урошевац, Неготин: Примљено за Август. Хвала!

В. Плана: Примљено за Јули и Август. Хвала!

Скопље: За Август примљено. Хвала! Остатак продајте.

Чачак, Књажевац, Параћин, Рашка, Ђурџица. Примљено за Август. Хвала!

Лебар. За Јули примљено. Хвала.

Прокупље: Примљено за Август. Хвала!

Врања — Призрен: Примљено за Јули и Август. Хвала!

„Стража“.

Мисли

Водећи бригу о будућем животу, будале губе садашњи живот.

Е. Лесинг.

Укус се образује само на најодличнијем

Гете.

Стари (Грипи и Римљани) су једини од старих који никада неће остарити.

Демокрић.

Вечита лепота вечито је нешто ново.

Платон.

У великих, осећај замењује укусу.

Жан Пол.

Ревизорима новина

Према споразуму уредништва свих београдских листова, једновремено ће бити одузета продаја свих тих листова свима оним ревизорима који пајдаље до 14. овог месеца не измире обрачун за август и раније месеце.

Даље је одлучено, да се ревизору, коме сада као неуредном буде одузета продаја, никада више не да ни један лист.

„Стража“, „Политика“, „Правда“, „Пилеонт“, „М. Журнал“, „Депеша“.